

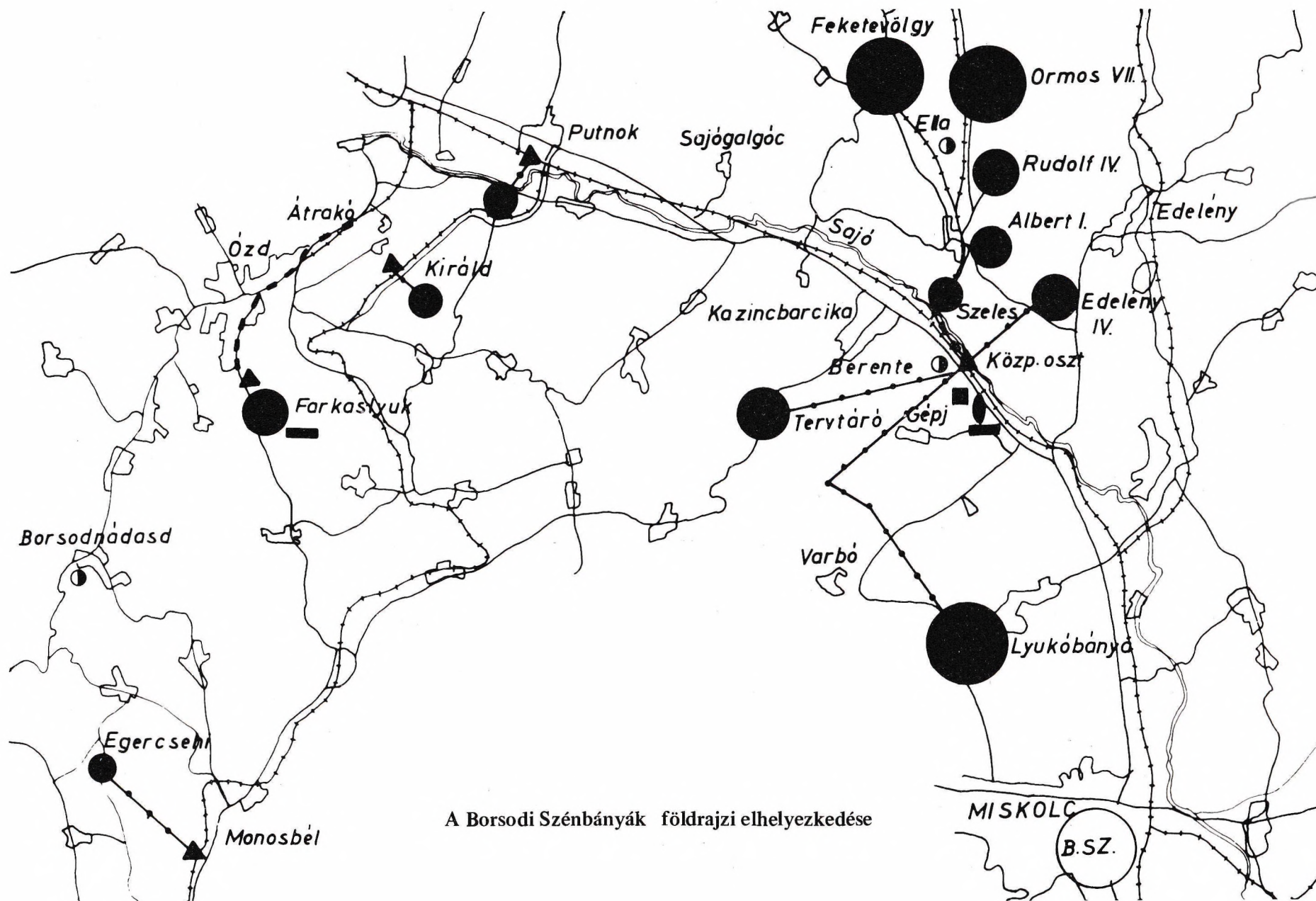
Bemutatjuk

a

Borsodi Szénbányákat

A Borsodi Szénbányák földrajzi elhelyezkedése

Bemutatjuk a Borsodi Szénbányákat

Miskolc, 1979.

A Borsodi Szénbányák a Bükk hegység peremén elhelyezkedő miocénkorú szénelőfordulásokra települt bányákat, és az ezeket kiszolgáló üzemeket egyesíti magában. Évi 5,3 millió tonna széntermelése a népgazdaság összes széntermelésének 20,9%-át teszi ki. A Borsodi Szénbányák a Magyar Szénbányászati Tröszt legnagyobb vállalata. Területén helyezkedik el az ország ismert szénvagyonának közel 40%-a, amely a jelenleg működő 12 bánya szükség szerinti szénvagyonbővítését, vagy pótlás céljából új bányák telepítését teszi lehetővé. A bányászat legfontosabb feltétele tehát hosszú távra biztosítható.

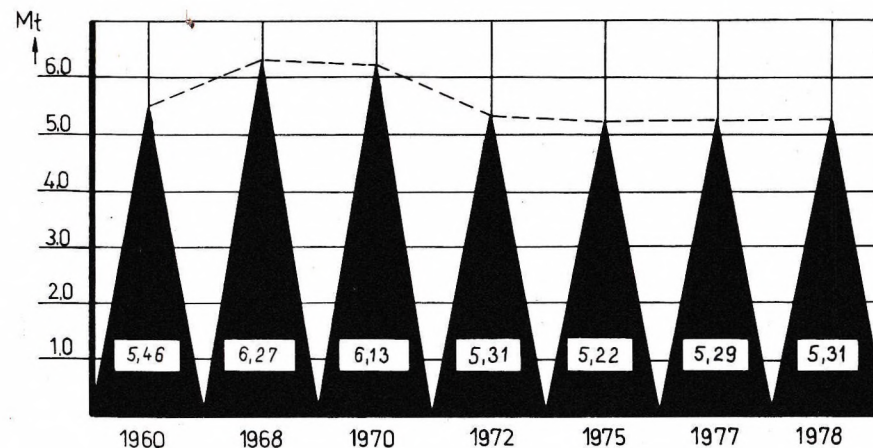
A vállalatnak jelenleg 17 438 munkavállalója van.

Az eszközállomány együttes értéke meghaladja a 2,5 milliárd Ft-ot

*A vállalati
székház*

A széntermelés alakulása

Hogyan kezdődött a borsodi szénmedencében a bányászat?

Az írásos emlékek 1767-ig nyúlnak vissza. Ekkor talált szenet a Bükk hegység Ny-i peremén Fazola Henrik híres egri kovácmester. 1786-ban Sajókazán, majd Mályinkán kezdtek szenet bányászni. Egy 1788-ból származó feljegyzés említést tesz paraszniai, diósgyőri széntermelésről, amely még csak a helyi lakosok, kovácsműhelyek igényeit szolgálta.

A szénbányászat fellendülése az ipar, és ezen belül is a kohászat fejlődésével függött össze. A Diósgyőri Vasgyár áttérése a faszénről a barnaszénre megháromszorozta a Pereces környéki széntermelést. A század eleji iparosodás során nyitottak meg számos, még ma is működő bányát. Ezek közül Ormosbányát, Albert I. aknát, Edelényt, Királdot, Farkaslyukat és Egercsehit említhetjük meg. Természetesen, a bányászat akkori technológiáját nem lehet összehasonlítani a mai színvonallal. A gépesítés nélküli, zömében keskeny homlokú fejtésekben igen nehéz és veszélyes körülmények között dolgoztak a bányászok. A termelés szinte manufakturális jellegét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy 1946-ig a borsodi területen addig működő bányák száma megközelítette a 400-at. Az államosítással a borsodi szénbányászat új, dicsőséges szakaszhoz érkezett.

A fejlődés főbb jellemzői az államosítás és 1960 között

Az államosítással kezdetét vette a magyar szénbányászat és ezen belül Borsod extenzív fejlesztésének szakasza. A nagyüzemi szénbányászat megalapozására egyetlen ésszerű lehetőség kínálkozott – a bányák államosítása. 1946-ban a borsodi szénmedence területén a mai termelési volumen mindössze 28%-a került felszínre 38 kis, gyakorlatilag gépesítés nélküli bányából. Csak két üzem termelése haladta meg ekkor a napi 400 tonnát.

Az 1946. október elsejével életre hívott Magyar Állami Szénbányák Rt. vezetősége első és legfontosabb feladatának tekintette az elhanyagolt, többnyire rablógazdálkodást folytató, szétzilált bányák újrászervezését egységes irányelvek alapján, és a háború okozta pusztítások helyreállítását.

Szénpályaudvar
Berentén

A bányászok addig soha nem tapasztalt munkalendülete volt az igen gyors konszolidáció, majd a nagyütemű fejlődés hajtóereje.

A borsodi szénterület részesedési aránya az országos termelésből 1946 és 1960 között 18,4% és 25,2% között ingadozott. Jelentős szerep jutott tehát a borsodi bányászoknak az újjáépítésben, az első hároméves terv és az azt követő népgazdasági tervek célkitűzéseinek teljesítésében. A töretlen fejlődést mi sem jellemzi jobban, mint az évenkénti termelés mennyisége. Néhány jellemző év termelése ebből az időszakból:

1946 –	1,473 millió t
1950 –	3,098 millió t
1955 –	4,108 millió t
1960 –	5,467 millió t

Az ötvenes években a nagyüzemi bányászat alapjainak megteremtését jónéhány nagyberuházás is segítette. Ekkor létesült a központi szénosztályozómű, a hozzá kapcsolódó 25,9 km hosszú kötélpályarendszerrel.

A bányarekonstrukciók közül a lyukói, a feketevölgyi, a farkaslyuki, az egercsehi és a somsályi említhető meg.

*Függő
kőtélpálya*

*Fabiztosítású
frontfejtés*

A technológiai fejlesztés eredményei — a mai szemlélet szerint — igen szerények voltak 1960-at megelőzően. Elővájásokban az F-4 típusú gépek, fejtésekben a Donbassz és a Gornják kombájnok üzemi kísérletei folytak. A géppel jövesztett szén aránya az összes széntermelésnek csak mintegy 2,0%-át tette ki.

A „tudatos” koncentráció lehetőségei, feltételei még nem alakultak ki. 1960-ban a termelés 44 bányából került ki az alábbi megoszlásban:

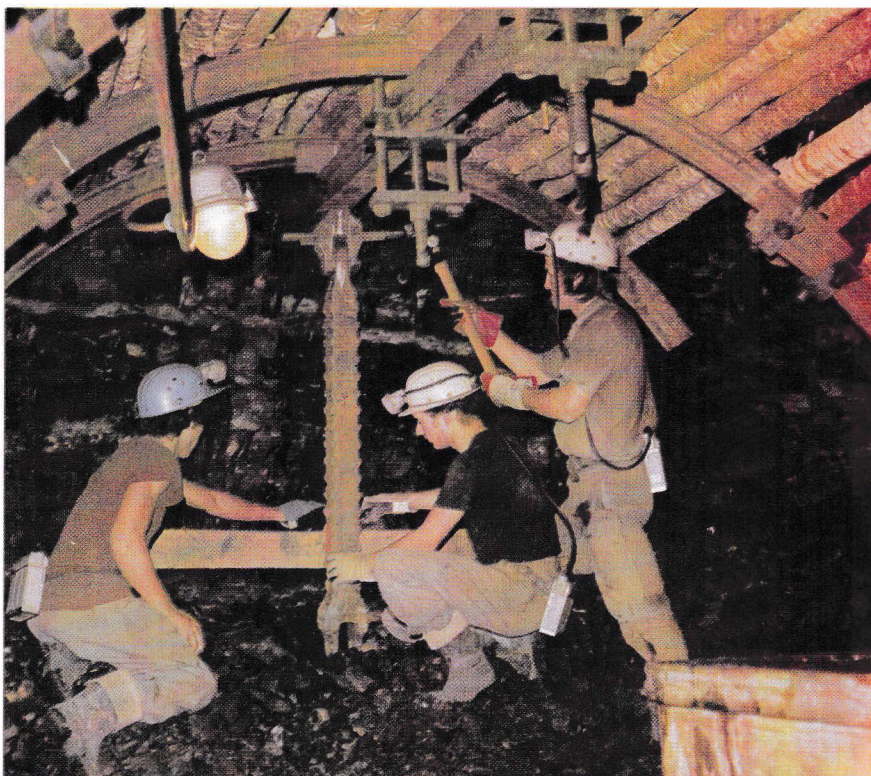
t/nap	bányák száma
0–200	11
200–400	11
400–600	19
600–	3

A bányák közül csak egy, Somsály érte el tartósan a napi 1000 t termelési szintet. Alapvetően a tagoltság, a kisüzemi jelleg maradványai jellemezték a medence akkori bányászatát.

A fejtésmód és a technológiák területén hatalmas előrelépést jelentett a frontfejtések elterjedése. A 207 kamrafejtés mellett a korszerűbb, a koncentrált terme-

*Robbantási
előkészület*

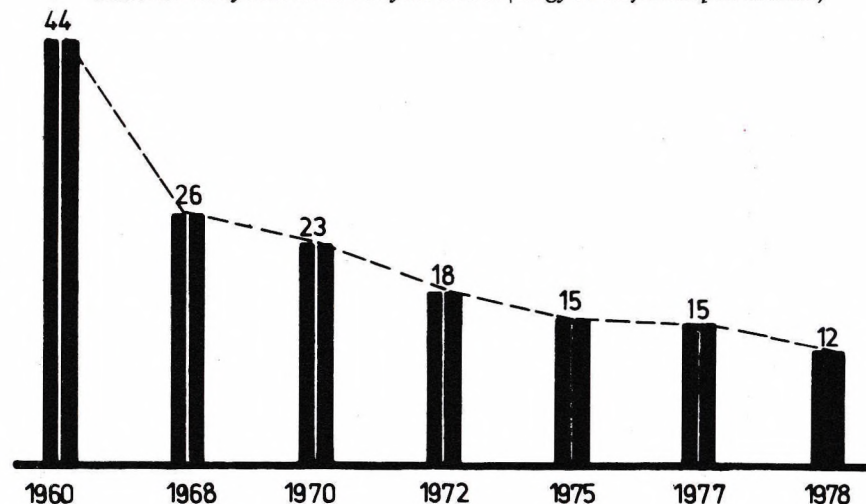

TH biztosítású elővájás

lést biztosító frontfejtések száma 43-ra emelkedett. A fejtésekben megjelent az acélbiztosítás, amely a későbbi nagyarányú technológiai fejlődés alapját képezte. 1960-ban az acélszerkezettel biztosított fejtési homlok aránya 17,1%-ot ért el. Az ötvenes évek jelentős eredményeinek egyike volt a vágatbiztosítás korszerűsítése, a fa mellett a tartós biztosító szerkezetek alkalmazása. 1955-ben még csupán 13,1%-ban volt a nyitott vágathossz korszerűen biztosítva, de 5 év múlva ez az arány 38,0%-ra emelkedett.

A bányákba tehát bevonult az acél, a beton. A bányafa egyedulalma megszűnt. A biztosítási technológiáknak ez a fejlesztése megteremtette a jövesztés későbbi gépesítésének feltételét és alapját. A bányákban megjelentek az első fejtési jövesztőgépek, megindultak a gépesítési kísérletek.

Működő mélyművelésű bányák száma (tárgyév elejei állapot szerint)

A közelmúlt

A 60-as években minőségi változásoknak lehettünk tanúi. Fokozatosan előtérbe kerültek és realizálódtak a korszerűsítési törekvések, elterjedtek a fejlesztés intenzív módszerei és irányzatai. A termelés 1966-ig tovább emelkedett, de emellett a gazdaságtalanul működő bányák megszüntetése révén elkezdődött a koncentráció, amely a termelési folyamatok erőteljes műszaki fejlesztésével párosult. A kedvező hatás az időszak második felében egyre inkább érezhetővé vált. Néhány jellemző adat:

- az éves kitermelt szénmennyiség 1966-ban érte el a csúcst, 6512 ezer tonnát (ezt követően szinttartás következett),
- az 1966-ban üzemelő 36 bánya 1968-ban 26-ra, 1970-ben 23-ra csökkent,
- a jövesztés gépesítésének aránya az 1960. évi 1,85%-ról 1966-ban 5,53%-ra, 1968-ban már 18,33%-ra emelkedett.

Mérföldkő a borsodi bányászat történelmében 1966. áprilisa, amikor Tervtárón megindult az első hidraulikus önjáró biztosítással üzemelő frontfejtés. Ettől kezdve a fejtések összetétele fokozatosan átalakult, korszerűsödött. A középszin-

Géppel jövesztett szén aránya (%)

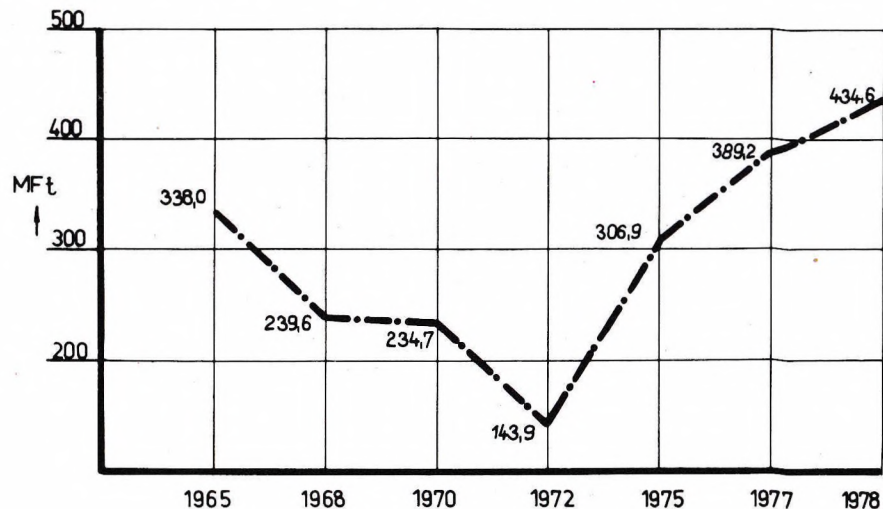
1960	2,0
1968	18,3
1970	39,7
1972	44,8
1975	58,9
1977	73,2
1978	75,2

ten és teljesen gépesített technológiák gyors ütemű elterjedése mellett a hagyományos „kézi” művelésű frontfejtések alkalmazási köre egyre szűkült. A teljesen gépesített frontfejtésekből termelt szén részaránya 1972-ben már 32%. Ugyanakkor a géppel jövesztett szén megközelítette a 45%-os szintet. A munkahelyeken 17 fejtési jövesztőberendezés és 8 elővájógép üzemelt.

A borsodi szénbányászat 1974-ben egységes irányítás alá került. A medence keleti és nyugati területének bányászatát irányító két különálló vállalat egyesült. Az így létrejött nagyvállalati keretben kialakultak az egységes szénvagyon-gazdálkodás és az átfogó, medenceszintű fejlesztési koncepció feltételei. A számtalan előny közül csak néhányat említünk:

- Azóta 4, gazdaságosan nem üzemeltethető bánya megszüntetésére kerülhetett sor.
- A termelési összetétel alternatíváinak nagyobb száma, valamint a fejlesztési alapokkal való koncentráltabb gazdálkodás tágabb lehetőségei következtében a rentabilitási követelményeket kielégítő aknaüzemek bővítésének, rekonstrukciójának esélyei nőttek.
- Az egyesítés előtti állapotban a két vállalatnál kiépített és végeredményben párhuzamosan működő segéd- és kiszolgáló folyamatokat egységes rendszerbe

Beruházásra felhasznált összegek

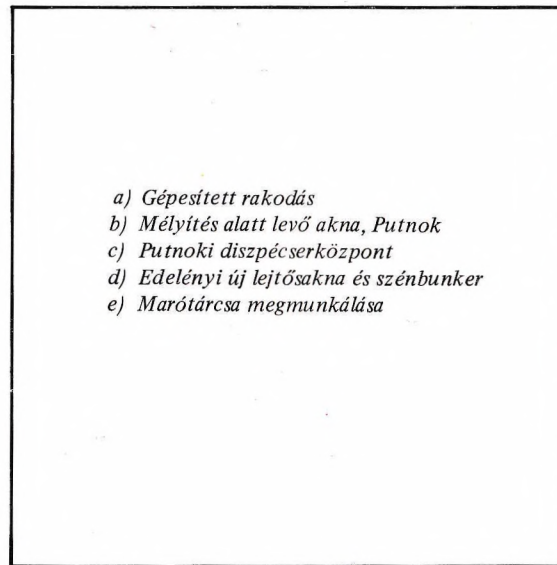
lehetett foglalni. Ezzel összefüggésben jelentős külszíni létesítmények, üzemegységek összevonása valósult meg, pl.: raktárgazdálkodás, anyagellátás, bányagépjavítás, közúti szállítás, mélyfúrás.

Ha figyelmesen tanulmányozzuk az elmúlt időszakban végbement fejlődést reprezentáló trendeket, tendenciákat, megállapíthatjuk, hogy 1971–1973 között megtorpanás következett be. A szénbányászat jövőjének kedvezőtlen megítélése miatt a visszafogott beruházások hatása ekkor kulminált. Ezután dinamikus fejlődő szakasz következett, amely napjainkban is tart. A technikai-technológiai előrehaladás elsősorban a fejtési és elővájási munkafolyamatokban volt gyors ütemű. Elkezdődtek és részben befejeződtek a szállítási rekonstrukciók. A termelés szinten tartása érdekében Putnok több lépcsős, szénvagyonbővítésre alapozott fejlesztési programja a kivitelezés stádiumába került. Komplex terv készült a járulékos- és segédfolyamatokban felszaporodott „kritikus” pontok feloldására, a technológiai lemaradás megszüntetésére.

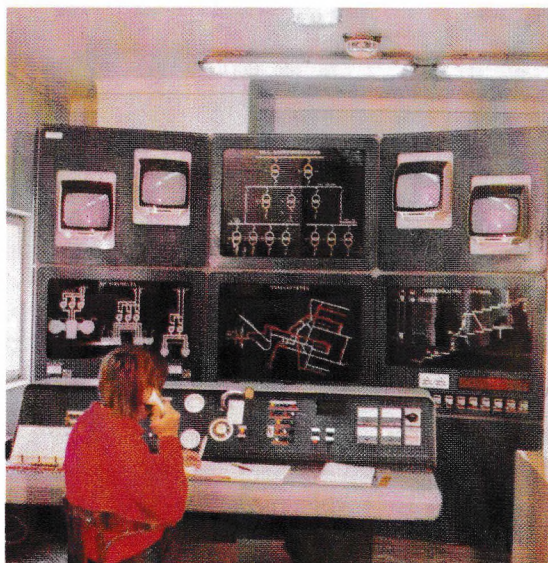
A kedvező változások dinamikája jól érzékelhető a termelékenység alakulásából: 1973-tól kezdve az évi fejlődés átlagosan 2,8%-os.

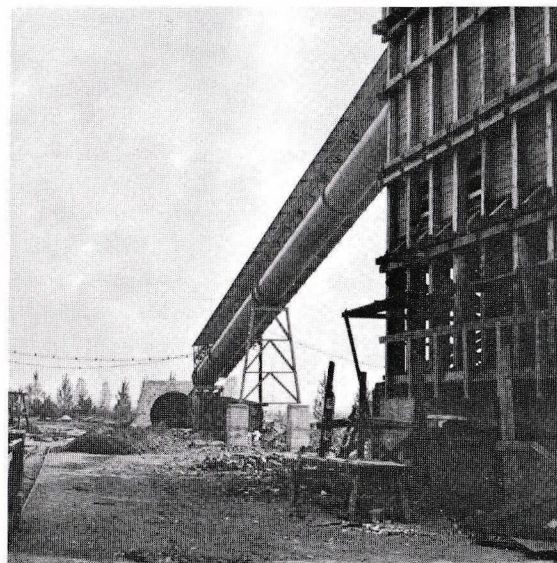
a)

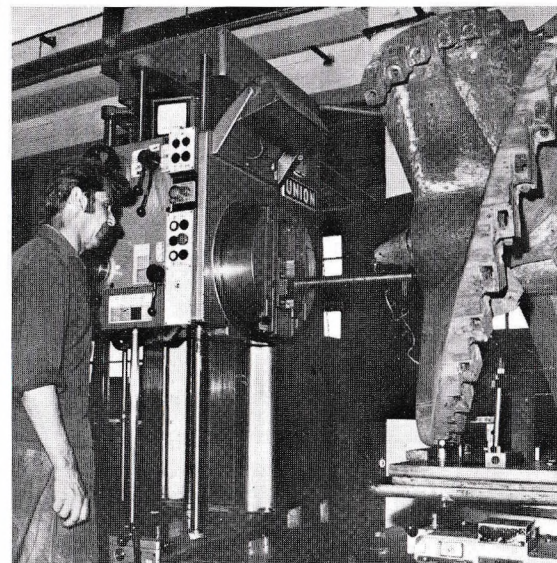
b)

c)

d) e)

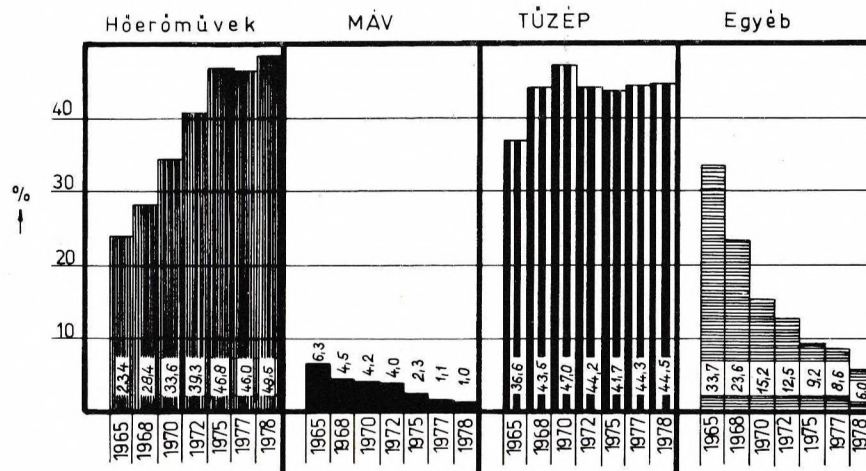
Jelenünk

A Borsodi Szénbányák 1978-ban 5305 ezer t szenet termelt. A széntermelés árbevétele 2454,6 millió Ft volt.

A széntermelésen kívüli tevékenységek és azok árbevétele millió Ft-ban:

– Saját rezsiz beruházás és szolgáltatás	30,8
– Építőipari beruházás és szolgáltatás	56,9
– Gépipari beruházás	48,5
– Szállítási tevékenység	23,1
– Kiegészítő (gépipari, faipari) tevékenység	4,6
– Ipari szolgáltatás	8,3
– Egyéb	85,9
– Teljes árbevétel	2712,7

A szénértékesítés fogyasztókénti %-os megoszlása

Jövesztőgép
a pajzsos
frontfejtésben

A széntermelés minőségi mutatói:

– Fűtőérték	2869 kcal/kg
– Hamutartalom	23,6%
– 40 mm-es szemnagyság feletti arány	33,5%

A fogyasztók a vállalat termelését az alábbi mennyiségek szerint igényelték:

– Hőerőművek	2520,4 ezer t
– TŰZÉP	2311,7 ezer t
– MÁV	49,7 ezer t
– Egyéb fogyasztók	310,0 ezer t
– Saját üzemi felhasználás és illetményezés	113,6 ezer t
Összesen	5305,4 ezer t.

A termelés teljes egészében mélyművelésből származik.

A széntelepek főfeltárási rendszerében megtalálhatók a lejtősaknák, függőleges aknák, tárók és ezek kombinációi.

Személyszállító
kocsik

Kezdődik
a jövesztés

A bányabeli fővágatokban villamos mozdonyvontatású csillevonatokkal, gumihevederes szállítószalaggal, ritkábban kötélszállítással történik a termelvény, a meddő, a segédanyagok mozgatása. A személyközlekedés gépesítése részben befejeződött, részben folyamatban van. A bányamezők, fejtési mezők legelterjedtebb szállítóeszköze a gumiszalag. A szállítási gépláncok összehangolt üteme biztosítja a szén zavartalan külszínre juttatását. Az uralkodó – és ma már csaknem kizárólagos – kitermelési mód az omlasztásos frontfejtés. A fejtésekben alkalmazott biztosítási-jövesztési technológiák négy csoportba sorolhatók:

Teljesen gépesített	68,7%
Egyedi acéltám-biztosítás, gépi jövesztés	11,7%
Egyedi acéltám-biztosítás, robbantásos jövesztés	16,3%
Fabiztosítás, robbantásos jövesztés	3,3%

A technológiai összetétel kialakítását a beruházási lehetőségek mellett a földtani viszonyok korlátozzák.

A műszakilag indokolt beruházások elmaradása azt eredményezi, hogy kedvezőbb bányaműszaki körülmények között is csak a kisebb gépesítettségű fokozatok jöhetnek szóba.

A 12 bányában 67-68 km vágatot hajtunk ki évente. Az elővájási munkahelyek mintegy 22%-ában F-típusú vágathajtó gépek végzik a nehéz fizikai munkát jelentő jövesztést és rakodást.

A vállalat szervezeti tagozódása háromlépcsős:

- Vállalati igazgatóság
- Bányauzem, üzem
- Aknaüzem, üzemegység

A bányákat és azokhoz szervesen kapcsolódó kiszolgáló és kisegítő tevékenységeket összefogó szervezeti egységek az aknaüzemek. A bányauzemek hatáskörébe egy vagy több aknaüzem, és több aknaüzemet ellátó kiszolgáló és segédtevékenységet végző üzemegység tartozik.

A vállalat szervezeti felépítésének sémája:

Vállalati központ			
Bányaüzem, üzem	Aknaüzem, üzemegység		Üzemi ill. központosított kiszolgáló, kisegítő és szénen kívüli tevékenység
	bánya	a termeléshez szervesen kapcsolódó kiszolgáló és kisegítő tevékenység	
Bükkaljai bányaüzem	Tervtáró	műhely, anyagtér	Építészeti, tmk-műhely, lakótelep-ellátás, helyi közúti szállítás
	Szeles IV	műhely, anyagtér	
Farkaslyuki bányaüzem	Farkaslyuk	műhely, anyagtér, osztályozó, építészeti	Központi gépjárvítás, gyártás, helyi közúti szállítás
	Egercsehi	műhely, anyagtér szénszállítás, osztályozás	
Mákvölgyi bányaüzem	Rudolf IV	műhely, anyagtér, lakótelep-ellátás	Tmk-műhely, központi szivattyújavítás, központi fatelep és anyagtér, lakótelep-ellátás, helyi közúti szállítás
	Albert I	műhely, anyagtér	
	Edelény IV	műhely, anyagtér	
Miskolci bányaüzem	Lyukó	műhely, anyagtér	Tanbánya, robbantástechnika, helyi közúti szállítás
Ormosi bányaüzem	Ormos VII	műhely, anyagtér	Tmk-műhely, tanműhely, helyi közúti szállítás
Putnoki bányaüzem	Putnok	műhely, anyagtér, osztályozás	Építészeti, bányaeépítés, helyi közúti szállítás
	Királd	műhely, anyagtér, osztályozás, lakótelep-ellátás,	
Szuhavölgyi bányaüzem	Feketevölgy	műhely, anyagtér	Mélyfúrás és kutatás, központi robbantóanyag-tárolás, helyi közúti szállítás, építészeti
Központi osztályozó-, szállító-, gépjárvító üzem			Kötélpálya száll. Közp. osztályozás, gépjárvítás, gyártás, tmk. Általános közúti szállítás, Központi raktár és anyagellátás. Szakipar

A Borsodi Szénbányák állóeszköz-állománya 1979. I. 1-én:

Állóeszköz csoport	Bruttó érték	Leírt állomány bruttó érték	Összes bruttó érték	Nettó érték	Elhasználó- dottság
	millió Ft				%
Létesítmények, ingatlanok	2167,2	8,3	2175,5	1405,2	35,4
Bányagépek, berendezések	1604,6	362,7	1967,3	1019,8	48,2
Üzemkörön kívüli	56,2	31,4	87,6	29,1	66,8
Járművek	80,7	14,3	95,0	47,1	50,4
Üzemviteli összesen	3908,7	416,7	4325,4	2501,2	42,2
Jóléti és egyéb	74,9	—	74,9	48,0	35,9

A bányauzemi szervezethez kapcsolódnak emellett azok a központi feladatokat ellátó üzemegységek, melyek koncentrálására földrajzi okok miatt nem kerülhetett sor. A központosított kiszolgáló, járulékos- és segédtevékenységek tartoznak az e célra létrehozott üzem hatáskörébe.

A vállalat állóeszköz-állományának állapota jól tükrözi a szénbányászat 6–10 évvel ezelőtti, hátrányos megítélése következményeit. A beruházási lehetőségek ugyanis akkor erősen elmaradtak a géppark szükséges fejlesztésének és pótlásának igényétől. Az elavult és amortizálódott gépek egy részét kénytelenek voltunk és vagyunk tovább üzemeltetni, ami az üzemzavarok gyakoriságát és a javítási, üzemzavar-elhárítási költségek növekedését eredményezi.

Az anyagok és fogyóeszközök állománya 381,2 millió Ft-ot tesz ki. Az egyéb készletek értéke 460,8 millió Ft.

Az összes eszközállomány meghaladja a 3343 millió Ft-ot.

Az utóbbi 3–4 év erősebb fejlesztési programja az eszközállomány állapotát kedvezően alakította.

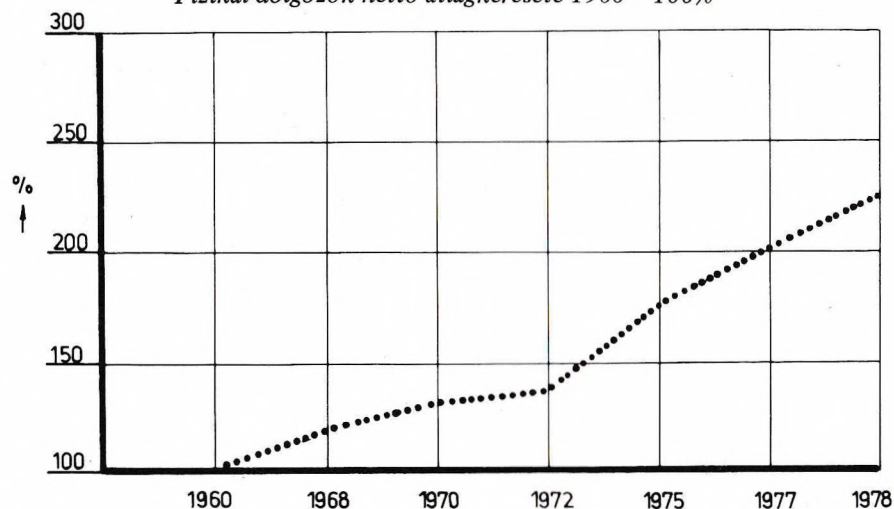
A Borsodi Szénbányák népgazdaságilag fontos szerepe meghatározza dolgozóink erkölcsi és anyagi megbecsülését is. A havi átlagos személyi jövedelem: 1976-ban

4734 Ft; 1977-ben 5227 Ft; 1978-ban pedig 5688 Ft. A szocialista iparra jellemző jövedelmi átlag 1976-ban 3218 Ft/hó volt. 1977-ben pedig elérte a havi 3455 Ft-ot. A színvonal eltérés a jövedelmek között 49, illetve 53%-os a borsodi szénbányászat javára.

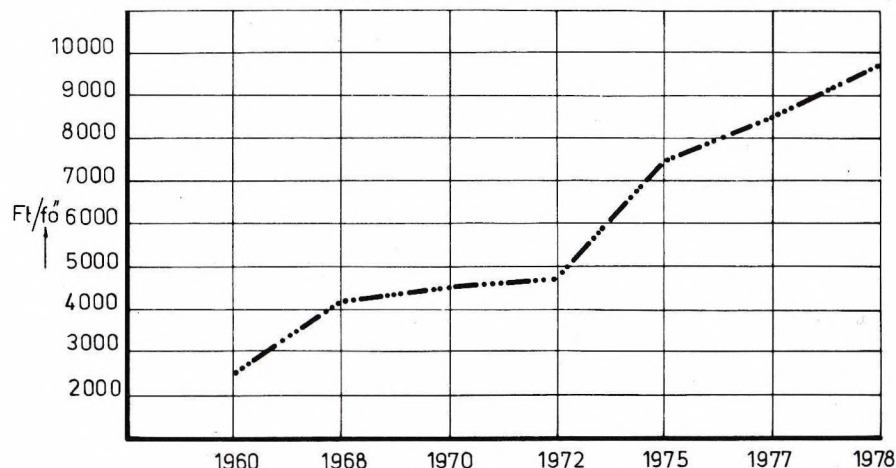
A keresetek mellett az erkölcsi megbecsülés sokféle formában jut kifejezésre.

Vállalatunk 8450 dolgozója — az összes foglalkoztatott csaknem 50%-a — szocialista brigádtag. A brigádok hármasszava jegyében kibontakozó, évről évre bővülő szocialista brigádmozgalom életünk, munkánk, elért eredményeink igen fontos tényezője, jelentősége a munkaverseny szervezésében, magas szinten tartásában vitathatatlan.

Fizikai dolgozók nettó átlagkeresete 1960 = 100%

Egy főre jutó kifizetett hűségjutalom összege

Munkásellátás, szociálpolitikai gondoskodás

A vállalat dolgozóiról sokféleképpen gondoskodik. Naponta közel 12 ezer dolgozó utazik munkahelyére autóbusszon. Az utazási költségek mintegy 81%-át a vállalat viseli. Ez az összeg évente 24 millió Ft-ot tesz ki.

Munka- és védőruhával gyakorlatilag minden dolgozónkat ellátjuk. Az évi 15 millió Ft-os költséget a vállalat fedezi.

A bányák és a külszíni műhelyek üzemterein 25 fürdőt tartunk üzemben. A fürdők kapacitásának kihasználtsága 84%-os. Dolgozóink tisztálkodását tehát sikerült teljes egészében megoldani.

Az üzemi étkezést átlagosan 2350 fő veszi igénybe. Az étkeztetési költségekhez a vállalat évente személyenként 1950 Ft-tal járul hozzá.

Távol lakó, nem családos dolgozóinknak modern munkásszállók állnak rendelkezésre, amelyekben csaknem 560 személy helyezhető el kényelmes, otthonos körülmények között.

Az iparág kiemelt helyzetéből adódóan a bányászok lakásellátását külön rendelet szabályozza, segíti. Az V. ötéves terv során 2000 új lakás épül az e célra rendelkezésre bocsátott állami támogatásból és vállalati alapból.

A saját lakásépítést elősegítő vállalati kölcsön illetve hozzájárulás összege meghaladja az évi 2,8 millió Ft-ot. Az anyagi juttatás mellett jelentős a közvetett segítségnyújtás is, pl. kedvezményes fuvarok biztosítása, építőgépek és -eszközök kölcsönzése stb.

A jó munka egyik jutalma az üdülés. Évente 850 dolgozónk SZOT-üdülőben és 2300 dolgozónk saját vállalati üdülőben pihen ki magát. A családtagokkal együtt ez 6200 személy üdültetését jelenti, ami igen kedvező arány az országos üdültetési átlaghoz képest.

Bérkiegészítés címén közel 700 csökkent munkaképes dolgozónk részére 7,35 millió Ft-ot fizetünk ki évente, visszamenőlegesen elismerve azt az áldozatkész munkát, amely során egészségük károsodott.

A jól kiépített üzemorvosi hálózatban 12 orvos gondoskodik dolgozóink egészségügyi ellátásáról.

A szabad idő kulturált, hasznos eltöltését a bányatelepeken létesített 12 művelődési ház klubprogramjai, rendezvényei aktívan elősegítik. Jelentős mértékben támogatja a Borsodi Szánbányák a dolgozók felfrissülését szolgáló tömegsportmozgalmat is. Erre a célra a legutóbbi évben 1 millió Ft-ot fordítottunk.

a)

b) c)

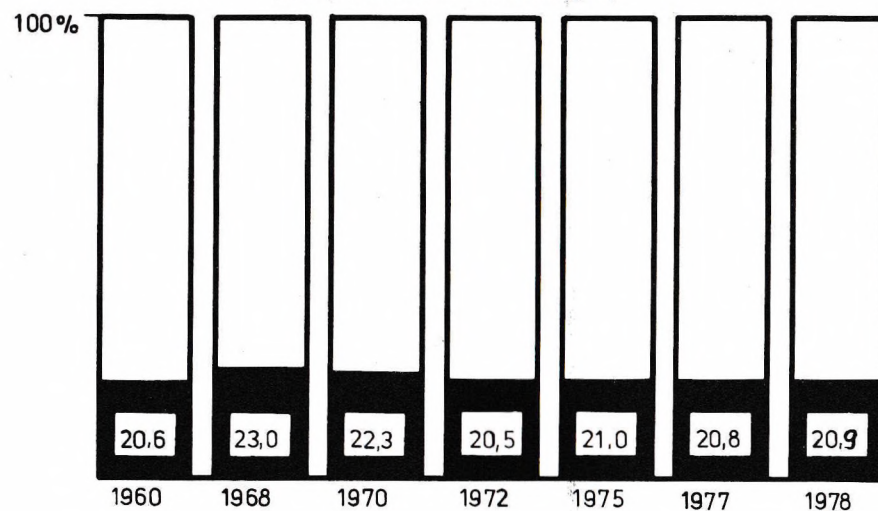
d)

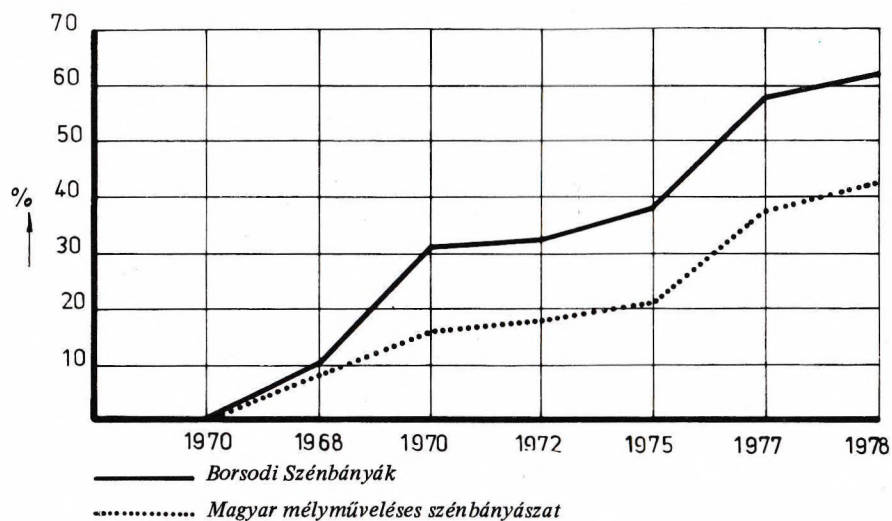
e)

- a) Épülő bányászlakások
- b) Feketevölgyi munkásfürdő
- c) Hétvégi pihenőház Égerszögön
- d) Asztmabarlang Jósvafőn
- e) Röplabdamerkőzés

*A Borsodi Szénbányák helye a magyar szénbányászatban
(arány %-ban a termelés alapján)*

Teljesen gépesített frontfejtések termelésének aránya az összes széntermeléshez

*Biztosítóegység
léptetése*

Vállalatunk helye a magyar szénbányászatban

A Borsodi Szénbányák a Magyar Szénbányászati Tröszt legnagyobb mélyműveléses bányavállalata. A 225 éves múlttal rendelkező magyar szénbányászat eddig mintegy 1230 millió tonna szenet termelt. Ennek 21,5%-át, kerekén 264 millió tonnát a borsodi szénbányászat adta az országnak.

Az újjáépítés időszakában a legnagyobb részt vállalta az ország szénigényeinek kielégítéséből. 1949-ben a népgazdaság széntermelésének több mint egynegyede innen származott.

Ma a 20,9%-os termelési részarány mellett figyelemre méltó a gazdálkodás más mutatói alapján elfoglalt helyük is, pl.:

- A TŰZÉP által értékesített, tehát kisfogyasztók részére termelt szén 44%-át a Borsodi Szénbányák termeli.
- A magyar szénbányászat teljesen gépesített frontfejtéseinek 41%-a Borsodban üzemel.
- A frontfejtések hatékonyságának egyik fontos jellemzője a fejtési sebesség, amely itt a legnagyobb az országban (2,14 fm/nap).

Lyukóbányai
aknatornyok

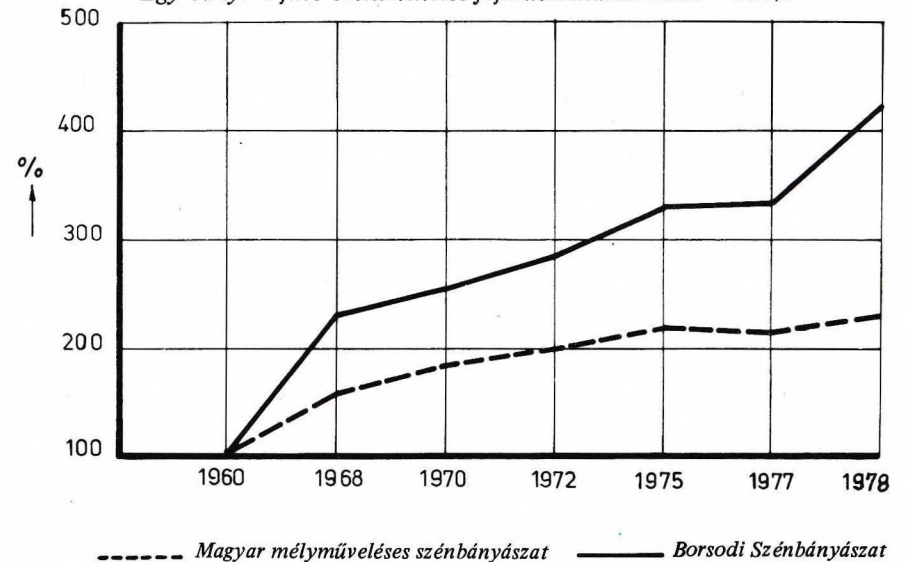
- Az elmúlt 5 év során az egyik legkifejezőbb termelékenységi mutatónak, az összüzemi teljesítménynek fejlődési dinamikája a szénbányászati vállalatok között az első helyen szerepelt (11,1%).
- Az aknaüzemi koncentráció Borsodban fokozódott legintenzívebben. Az egy bányára jutó termelés 1972-től 50%-kal növekedett.
- A Borsodi Szénbányák területén van az ország két legnagyobb kapacitású mélyműveléses bányája, Lyukó és Feketevölgy. 1978-ban Lyukóbánya termelt – első ízben a magyar szénbányászat történetében – évi 1 millió tonnát.

Vállalatunk évről évre aktívan vesz részt az országos munkaverseny-mozgalomban. A vállalat egész kollektíváját mozgósító erőfeszítéseket, valamint a műszaki-gazdasági célkitűzések elérését jól fémjelzik a vállalati szintű kitüntetések:

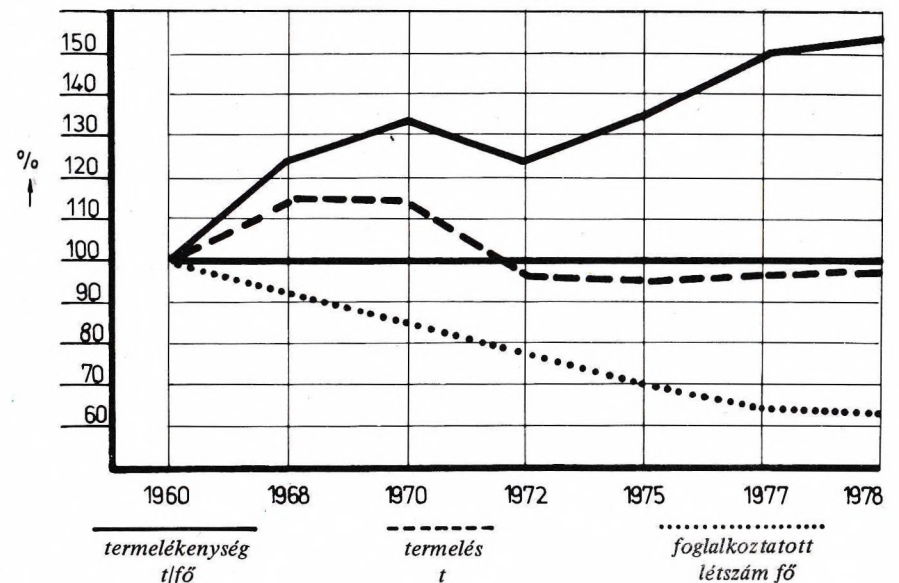
1974, 1975, 1976 és 1978-ban a Borsodi Szénbányák a „Kiváló Vállalat” megtisztelő címet érte el. 1975-ben a XI. pártkongresszus tiszteletére indított munkaversenyben a nehézipari vállalatok közötti első helyezéssel a kongresszusi zászlót nyerte el.

Az 1977. évi eredmények alapján a Magyar Szénbányászati Tröszt vezérigazgatója a vállalatot dicséretben részesítette.

Egy bányára jutó széntermelés fejlődési indexe 1960 = 100%

Termelékenység, termelés, létszám alakulása 1960 = 100%

Szakember-ellátottság, oktatás, továbbképzés, utánpótlás

Vállalatunk számos feladatának megoldásához igen sokféle szakma képviselőjét foglalkoztatja. Bányáinkban, javító és kiszolgáló üzemeinkben megtalálhatók a vájárok mellett a lakatosok, villanszerelők, elektroműszerészek, autó-motor-szerelők, asztalosok, kőművesek, ácsok, hegesztők, kovácsok, öntők, gépkocsi-vezetők, darusok, varrónők és még egy sor más szakképzettségű dolgozó.

Az 1978. évi állapot szerint az összes foglalkoztatottak száma 17 438 fő.

A megoszlás:

– szakmunkás	8744 fő	50,2%
– betanított és segédmunkás	6804 fő	39,0%
– alkalmazott	1890 fő	10,8%

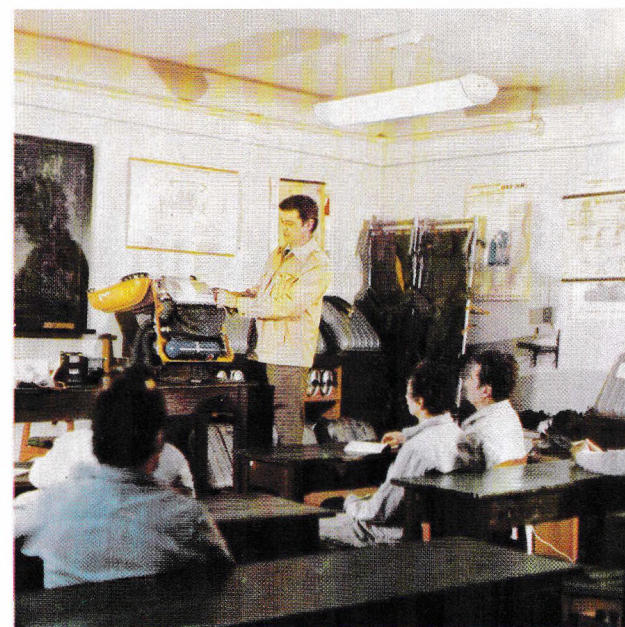
Az alkalmazottak közül 335 felsőfokú képesítéssel rendelkezik. Műszaki egyetemet 238-an végeztek.

A fejlődés által támasztott igények szükségessé teszik mind a fizikai, mind a nem fizikai dolgozók ismereteinek felfrissítését, ismeretkörük bővítését, korszerűsítését. Ezt a célt szolgálják a speciális tanfolyamok, amelyek egy-egy szakmán belüli elmélyültebb tudás elsajátítását teszik lehetővé. A szakmunkásképzésre és továbbképzésre a vállalat igen nagy gondot fordított és fordít jelenleg is. Szuhakálló térségében 1977-ben létrehozott oktatási központban évente közel 800 dolgozó 3–5 hetes tanfolyamot végez. Ugyanitt folyik a vállalat technikusainak továbbképzése is, a Nehézipari Minisztérium Továbbképző Központjával szoros együttműködésben.

Évente 20–30 szakmunkásképző és továbbképző tanfolyam az üzemek, akna-üzemek székhelyein kerül megrendezésre. Ezek között a biztonságtechnikai célúak, valamint a betanító jellegűek a legjelentősebbek. A hallgatók száma mintegy 700–750 fő.

A nagyarányú gépesítés, műszaki fejlesztés személyi feltételeinek és az utánpótlás biztosítására vállalatunk több szakmunkásképző intézettel épített ki szoros

*Bányamentők
oktatása*

kapcsolatot. Miskolcon, Ózdon és Kazincbarcikán a fiatalok a vájár, a bányaelektrolakatos, a gépszerelő lakatos, a villanszerelő, az autószerelő, a szerkezeti lakatos, a karosszérialakatos, az autóvillamossági műszerész szakmákat sajátítják el. Szakmáját szerető, abban minden körülmények között helytállni tudó, céltudatos szakember-kollektíva kinevelése az egyéni érdekekkel jól összhangban levő vállalati, népgazdasági érdek is. Ennek ismeretében dolgozta ki a vállalat munkaerő-gazdálkodási koncepcióit.

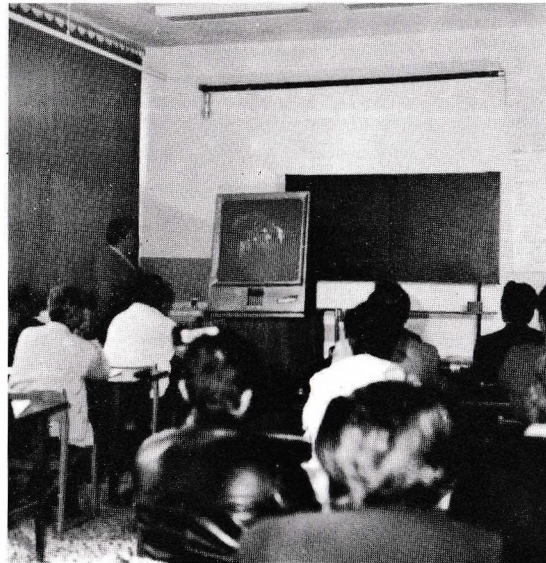
A szakmunkásképzés sokrétű feladatai többféleképpen realizálódnak már a jelenben is:

- A szakmunkástanulókkal kötött szerződések, ösztöndíjak formájában.
- Tanbánya és tanműhelyek létesítése és fenntartása. Ezekben jövőendő szakmájuk gyakorlatát, munkafogásait sajátíthatják el a tanulók, kiváló oktatók irányításával, kiegészítve ezzel a tanintézetben szerzett elméleti tudásukat.
- A végzett fiatal szakmunkások az aknaüzemeknél, üzemeknél helyezkedhetnek el.

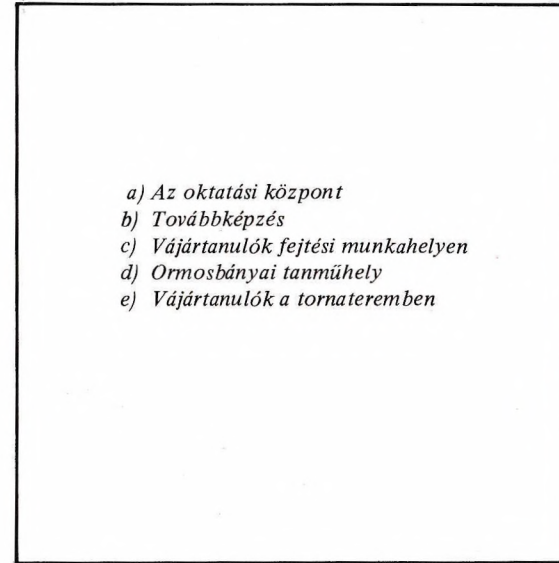
Az ismertetett képzési, továbbképzési rendszer megvalósítására évenként mintegy 15–20 millió Ft-ot fordít a vállalat. Az oktatási munkában a vállalati igazgatóság és az üzemek legjobb szakemberei vesznek részt.

a)

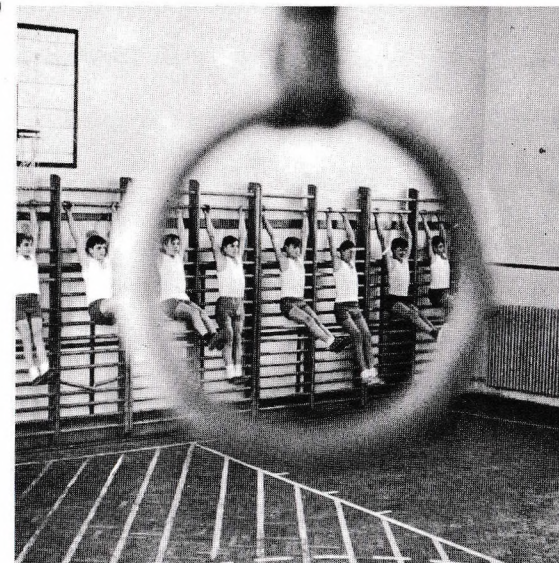
b)

c)

d)

e)

A jövő

A Borsodi Szénbányák termelését a népgazdaság 1978-ban ártértékelt energiapolitikai koncepciója nélkülözhetetlen módon veszi figyelembe. A koncepció irányelvei alapján elkészültek a távlati tervek. A szükséges szénmennyiség alsó határa 5,2–5,3 millió tonna lesz évenként, ami azt jelenti, hogy legalább szinttartásra kell felkészülni.

A két legnagyobb fogyasztói bázis igény szintje együttesen alig változik. Ezen belül

- a TÜZÉP-igény egyhén csökken,
- az erőművi igény növekszik.

Termékeink felhasználási területén a növekvő kereslettel járó újabb távlatokat nyit a „hagyományos” eljárások korszerűsítése mind a szénelőkészítés technológiájában, mind a tüzeléstechnikában. Tehát a környezetvédelmi szempontoknak is jobban megfelelő tüzeléstechnikai módszerekhez kell megfelelő minőségű fűtőanyagot biztosítani. E cél érdekében a VI. ötéves tervben széndúsítómű létesítését tervezzük.

Ezáltal egyrészt javul a lakossági ellátás színvonala, másrészt az igen keresett porkoksz- és brikettkoksz-gyártáshoz megfelelő alapanyag áll majd rendelkezésre.

A porkoksz és brikettkoksz előállítására a VII., illetve a VIII. ötéves terv időszakában kerülhet sor a népgazdaság beruházási lehetőségeitől függően.

Reális, gazdaságos felhasználási alternatívaként meg kell említeni Miskolc lakótelepeinek Kazincbarcikáról megoldandó távhőellátását, a Borsodi Hőerőmű kapacitásnövelő rekonstrukciója útján.

A fogyasztói bázis tehát perspektívában adott. A kitermelhető szénvagyon által biztosított potenciális kapacitás nem jelent feloldhatatlan korlátot. Azonban mindehhez alapvető feltétel a gazdaságosság fokozása, a termelési költségek csökkentése. A távlati terv főbb célkitűzései:

A borsodi szén komplex felhasználásának lehetőségei

Kísérleti témák, jövőbeni lehetőségek	növényi-állati tápanyagok
	hamu feldolgozása
	ötvözetek
	fémek
	kén
	bituminitek
	kátrány
Kísérletezett, nagyüzemi termelés lehetséges	lítium (bányavizből)
	huminsav
	ahydrálás
	szénmosás
	brikett
	koksz
Nagyüzemi termelés	távhőellátás
	osztályozott borsodi barnaszén

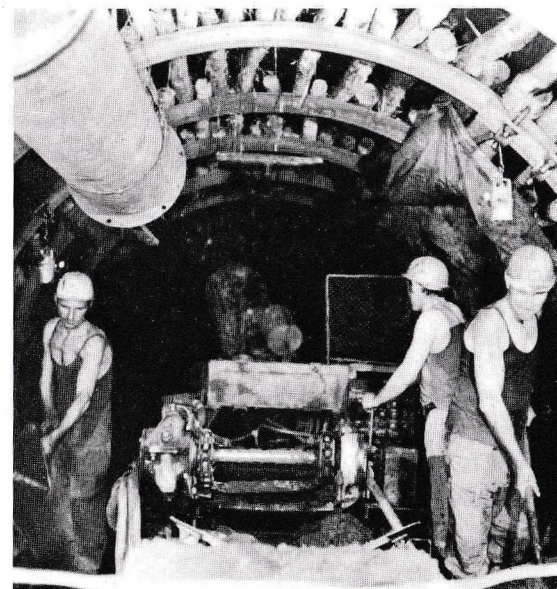
- Az aknaüzemi koncentrációt nagyobb ütemben tovább folytatjuk. A működő bányák száma 1985-ben 9-re, 1995-ben 7-re csökken.
 - Az igények kielégítésére, a termelési összetétel kedvezőbbé tételére, optimális szinten tartására a VII. ötéves tervben egy korszerű, nagy kapacitású bánya beruházási munkáit kezdjük el.
 - A VI. ötéves terv időszakában be kell fejezni a szénvagyon-bővítési, rekonstrukciós programokat.
 - A műszaki fejlesztési, szervezési tevékenységünk – komplex hatékonyságának elve szerint – elsősorban a termelékenység nagyobb mértékű növelésére összpontosul. A termelési folyamatok erőteljes gépesítése mellett, a járulékos- és segéd folyamatok intenzív fejlesztése súlyponti feladatot jelent.
- Célunk tehát a jövőben is a népgazdasági energiaellátási gondokból akkora részt vállalni, amire a borsodi szénbányászat múltja, jelenünk, valamint társadalmunk vállalatunkba vetett bizalma, erőfeszítéseinkhez adott segítsége kötelez.

a)

b) c)

d)

- a) Személyszállítás gumiszalagon
- b) Külszíni mozdonypálya
- c) Gépesített elővájás
- d) Klubélet Szendrőn

Összeállította a Borsodi Szénbányák
„Pécs Antal”
szocialista brigádja.